

**ບົດປະເມີນຜົນກະທິບ
ຂອງຮ່າງດໍາລັດ ການຂ້າສັດ ແລະ ການກວດກາອະນາໄມຊື້ນ**

1. ຂໍ້ມູນຕິດຕໍ່ພົວພັນ ແລະ ກໍານົດເວລາ ໃນການສ້າງ ຫຼື ປັບປຸງນິຕິກໍາ

1.1 ຂໍ້ມູນຕິດຕໍ່ພົວພັນ

ຊື່ກະຊວງ/ອົງການ: ກະຊວງ ກະສົງກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້

ຊື່ກົມ/ພະແນກ: ກົມລົງສັດ ແລະ ການປະມົງ

ຊື່ ແລະ ຕໍາແໜ່ງຂອງພະນັກງານທີ່ຮັບຜິດຊອບ: ທ່ານ ດວງຈັນ ສີຫຼົງສາ ຫົວໜ້າພະແນກ ລະບຽບການ

ເບີໂທລະສັບ: 020 22866068, ເບີໂທຫ້ອງການ :021-215141, 021-215242

ອີເມວ :ds.sps21@gmail.com, sithongp@yahoo.com

1.2 ຊື່ນິຕິກໍາ

ຊື່ຮ່າງນິຕິກໍາ: ຮ່າງດໍາລັດ ການຂ້າສັດ ແລະ ການກວດກາອະນາໄມຊື້ນ

ຮ່າງນິຕິກໍາແມ່ນສະບັບ: ສ້າງໃໝ່ ປັບປຸງ

1.3 ກໍານົດເວລາ:

ກໍານົດເວລາໃນການສ້າງ ຫຼື ປັບປຸງ ໃຫ້ສໍາເລັດ (ເວລາເລີ່ມ 8 ກໍາລະກົດ 2016 ຈົນເຖິງສໍາເລັດ 20 ພະຈິກ 2018)

- ສໍາເລັດການແຕ່ງຕັ້ງຄະນະຮັບຜິດຊອບສ້າງ ຮ່າງດໍາລັດ ວິດວຍການຂ້າສັດ ແລະ ກວດກາອະນາໄມ ພະລິດຕະພັນສັດ ສະບັບເລກທີ 2704/ກປ, ລົງວັນທີ 18 ພຶດສະພາ 2017;
- ສໍາເລັດການສ້າງຮ່າງດໍາລັດ ວັນທີ 14 ພະຈິກ 2018;
- ສໍາເລັດການທາບທາມຄໍາເຫັນຂັ້ນສູນກາງແລະຫ້ອງຖິ່ນ ວັນທີ 29 ສິງຫາ 2018;
- ສໍາເລັດການປັບປຸງຕາມຄໍາເຫັນທາບທາມ ວັນທີ 25 ພະຈິກ 2018;
- ສະເໜີຜ່ານຄະນະນຳກະຊວງກະສົງກໍາແລະບໍ່ໄມ້ທັນວາ 2018;
- ສະເໜີຜ່ານກະຊວງບຸຕິທໍາເພື່ອກວດກາຄວາມສອດຄ່ອງເດືອນ 03 ປີ 2019;
- ສະເໜີເຂົ້າພິຈາລະນາໃນກອງປະຊຸມລັດຖະບານເດືອນ 06 ປີ 2019.

2. ບັນຫາ ແລະ ຈຸດປະສົງ:

2.1 ບັນຫາ:

ຊື້ນສັດ ເປັນຕົ້ນແມ່ນຊື້ນ ສັດປີກ, ຫຸ, ວິວ ແລະ ຄວາຍ ແມ່ນປັດໃຈພື້ນຖານຫົ່ງຂອງໂຄງປະກອບອາຫານຂອງປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າຂອງ ສປປ ລາວ ມັນມີຄວາມສໍາຄັນ ໃນການສະໜອງທາດຊື້ນແລະສົ່ງເສີມສູຂະພາບຂອງພວກເຮົາໃຫ້ມີການຈະເລີນເຕີບໂຕ ແລະ ແຂງແຮງ. ນອກນັ້ນ ມັນຢັງແມ່ນສິນຄ້າແລກປ່ຽນຊື້ຂາຍ ແລະ ເປັນລາຍຮັບຂອງປະຊາຊົນ, ນາຍຮ້ອຍ ພໍ້ຄ້າຊາວຂາຍ ນັບທັງຜູ້ປະກອບການຮ້ານອາຫານໂຮງເຮມຕ່າງໆອີກດ້ວຍ.

ຢ່າງໃດກຳຕາມ ເຖິງວ່າເຊັ້ນສັດແມ່ນປັດໃຈຈໍເປັນທີ່ຂາດບໍ່ໄດ້ ແຕ່ມັນກຳກຳໃຫ້ເກີດບັນຫາຕໍ່ສູຂະພາບຂອງຜູ້ບໍລິໂພກ ຖ້າເຊັ້ນນີ້ ບໍ່ປອດໄພ ຫຼື ບໍ່ມີຄຸນນະພາບທີ່ເໝາະສົມກັບການບໍລິໂພກ. ຍ້ອນເຫັນໄດ້ຄວາມສໍາຄັນດັ່ງກ່າວ ຂະແໜງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ໃນຖານະເປັນຜູ້ຮັບຜິດຊອບ ພັດທະນາ ແລະ ຄຸມຄອງການລົງສັດ ກຳຄິການຮັບປະວັນຄວາມປອດໄພຂອງເຊັ້ນສັດ ທີ່ບໍລິໂພກຢູ່ ສປປ ລາວ ນັ້ນ ພວກເຮົາກຳມືການອອກນິຕິກຳ ຄຸມຄອງຈໍານວນໜຶ່ງ ເປັນຕົ້ນແມ່ນ ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການລົງສັດ ແລະ ສັດຕະວະແພດ ໃນປີ 2008 ແລະ ໄດ້ບັບປຸງ ໃຫ້ສົມບຸນກວ່າເກົ່າ ໃນປີ 2016. ໃນລະດັບກະຊວງກຳໄດ້ອອກຂໍ້ຕົກລົງຂອງລັດຖະມົນຕີ ວ່າດ້ວຍ ການຂ້າສັດ ແລະ ກວດກາອະນາໄມຜະລິດຕະພັນສັດ ເລກທີ 0870/ກປ ລົງວັນທີ 18 ມິນາ 2011. ໃນລະດັບກົມ ກຳໄດ້ອອກຂໍ້ຕົກລົງຂອງຫົວໜ້າກົມ ວ່າດ້ວຍ ມາດຕະຖານດ້ານສຸຂານາໄມໂຮງຂ້າສັດ ແລະ ບ່ອນຂ້າສັດຢ່ອຍ ເລກທີ 0386/ກປ, ລົງວັນທີ 14 ມິນາ 2012ຊື່ເອກະສານດັ່ງກ່າວນີ້ ແມ່ນບ່ອນອີງໃຫ້ແກ່ການຄຸມຄອງການຂ້າສັດ ແລະ ກວດກາອະນາໄມເຊັ້ນຂອງ ສປປ ລາວໃນປະຈຸບັນນີ້.

ຜ່ານການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ລະບຽບການທີ່ໄດ້ກ່າວມານັ້ນ ເຫັນວ່າ ພວກເຮົາໄດ້ມີເຄື່ອງມີໃນການຄຸມຄອງຕິດຕາມ ແລະ ພັດທະນາການຂ້າສັດ ແລະ ກວດກາອະນາໄມເຊັ້ນຂອງພວກເຮົາໃຫ້ມີຄວາມເຂັ້ມແຂງເຊັ້ນມາເປັນລຳດັບ ເວົ້າລວມ. ເວົ້າສະເພາະ ມາຮອດປະຈຸບັນນີ້ ພວກເຮົາ ໄດ້ມີໂຮງຂ້າສັດ ທີ່ໄດ້ມາດຕະຖານ ພຽງ 2 ແຫ່ງ ແລະ ມີການຄຸມຄອງຕິດຕາມການຂ້າສັດ ທຸກອາຫິດ ຢູ່ໃນໂຮງຂ້າສັດ 20 ກວ່າແຫ່ງ ແລະ ຢູ່ຈຸດຂ້າສັດ ກວ່າ 500 ແຫ່ງ ຢູ່ທີ່ວປະເທດ ແລະ ບາງເຂດແຂວງກຳເລີ່ມມີການກວດກາດັດສິມ ເພື່ອໃຫ້ຮັບປະກັນດ້ານຄວາມສະອາດ ແລະ ມີສຸຂານາໄມດີຂຶ້ນເປັນລຳດັບ. ທີ່ວສັງຄົມ ມີຄວາມຕື່ນຕົວທາງດ້ານຄຸນນະພາບຊັ້ນ ສານຕົກຄ້າງໃນເຊັ້ນ ການປະສົມສານທີ່ເປັນອັນຕະລາຍໃນຊັ້ນສັດ ນັບມື້ນບສູງຂຶ້ນເຊື່ນດຽວກັນ.

ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກຳຕາມ, ຄຽງຄ່ຳກັບດ້ານຕັ້ງໜ້າດັ່ງກ່າວ, ໃນການພັດທະນາການຂ້າສັດ ແລະ ກວດກາອະນາໄມເຊັ້ນຢູ່ ສປປ ລາວ ກໍຍັງມີບາງບັນຫາຫຼາຍຢ່າງ ເປັນຕົ້ນແມ່ນຂອດການຄຸ້ມຄອງ, ການພັດທະນາພື້ນຖານວັດຖຸເຕັກນິກ ໃຫ້ໄດ້ມາດຕະຖານການຂ້າສັດ ແລະ ຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານຂອງສາກົນ ແມ່ນຍັງມີຂໍ້ຈໍາກັດຫຼາຍ. ໂດຍພາບລວມການຂ້າສັດ ຂອງ ສປປ ລາວແມ່ນຍັງເປັນແບບປະຖົມປະຖານ, ບໍ່ທັນໄດ້ນຳໃຊ້ຫຼັກການປະຕິບັງງານທີ່ດີ ຕາມມາດຕະຖານຂອງອີງການຈັດຕັ້ງສາກົນວາງອອກ ຊຶ່ງຈະມີຜົນໂດຍກົງກັບການຕະຫລາດ ແລະ ລາຕາເຊັ້ນຂອງ ສປ ລາວ ບໍ່ສາມາດແຂ່ງຂັນກັບຕ່າງປະເທດໄດ້ຖ້າບໍ່ມີການປັບປຸງແກ້ໄຂ.

ສາເຫດຕົ້ນຕໍ່ ກໍຍ້ອນ ສປປ ລາວ ຍັງບໍ່ທັນມີນະໂຍບາຍທີ່ຊັດເຈນ, ຂາດລະບົບການຄຸມຄອງ ແລະ ກວດກາ ຄຸນນະພາບ ແລະ ຄວາມປອດໄພ ຂອງຜະລິດຕະພັນສັດແຕ່ຫົວທີ່ ຖ້າຫຽວບັບປະເທດເພື່ອນບ້ານ, ຄວາມຮູ້-ຄວາມເຂົ້າໃຈ ແລະ ການຕື່ນຕົວຂອງຜູ້ປະກອບການກ່ຽວກັບຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານໃນຕໍ່ໄສ້ຂອງການຜະລິດສັດຢູ່ບໍ່ທັນສູງ, ມາດຕະການກວດກາຕິດຕາມ ຍັງບໍ່ເຂັ້ມງວດ ຈຶ່ງຮັດໃຫ້ເກີດມີຊ່ອງຫວ່າງ ເກີດຄວາມມັກງ່າຍ ບໍ່ຢ່າກລົງທຶນ, ບໍ່ຢ່າກພັດທະນາ ແລະ ໃນທີ່ສຸດ ກໍຈະຮັດໃຫ້ ສປປ ລາວ ຍັງຢູ່ໃນພາວະສ່ຽງຕະຫລອດມາ. ເວົ້າລວມໃນກົດໝາຍທີ່ມີປະຈຸບັນ ຍັງແມ່ນການກຳນົດລວມງ່າງຂາດນິຕິກຳຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ.

ດ້ວຍເຫດຜົນຄືດັ່ງກ່າວ ກະຊວງກະສິກຳ ແລະປ່າໄມ້ ຈຶ່ງໄດ້ສ້າງຮ່າງດໍາລັດວ່າດ້ວຍການຂ້າສັດ ແລະ ກວດກາອະນາໄມເຊັ້ນນີ້ຂຶ້ນ ເພື່ອໃຫ້ເປັນເຄື່ອງມີ ຄຸມຄອງການຂ້າສັດ ແລະ ກວດກາຜະລິດຕະພັນສັດ ໃຫ້ມີຄວາມປອດໄພຈົນຮອດມີຜູ້ບໍລິໂພກ ແນໃສ່ສິ່ງເສີມການຜະລິດສະບຽງອາຫານຂອງ ສປປ ລາວ ເວົ້າລວມ, ເວົ້າສະເພາະແມ່ນເພື່ອສະກັດກັນຄວາມສ່ຽງ ແລະ ສິ່ງທີ່ເປັນອັນຕະລາຍທີ່ອາດເກີດຈາກການຂ້າສັດ ຊະຊາຍ ຢ່າງບໍ່ມີຄວາມ

ຮັບຜິດຊອບຕໍ່ສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ເປັນການຊຸກຍູ້ໃຫ້ເກີດມີການຜະລິດ ແລະ ບຸງແຕ່ງຜະລິດຕະພັນສັດ ຂຶ້ນທັງຫາງດ້ານປະລິມານ ແລະ ຄຸນນະພາບ ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການຊຸກຍູ້ ສິ່ງເສີມການລົງສັດ ຂອງປະເທດໃຫ້ມີຄວາມເຂັ້ມແຂງ.

2.2 ຈຸດປະສົງ

ຈຸດປະສົງຂອງການສ້າງດໍາລັດວ່າດ້ວຍການຂ້າສັດ ແລະ ກວດກາອະນາໄມຊື້ນີ້ ກໍາເຝື່ອຜົນຂະໜາຍໄຍ ຫຼວດທີ 4 ມາດຕາ 52, ມາດຕາ 53, ມາດຕາ 54, ມາດຕາ 55 ແລະ ມາດຕາ 75 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການລົງສັດ ແລະ ການສັດຕະວະແຜດສະບັບປັບປຸງ ໃຫ້ເປັນອັນລະອຽດ ເພື່ອໃຫ້ສາມາດຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຢ່າງມີຜົນສັກສິດ ພ້ອມທັງ ໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບມາດຕະການ, ດຳແນະນຳຂອງອີງການຈັດຕັ້ງສາກົນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແນໃສ່ເຮັດໃຫ້ຊື້ນ, ຜະລິດຕະພັນສັດ ມີຄວາມສະອາດ, ປອດໄພ ແລະ ໃຫ້ສາມາດເຊື້ອມໂຍງກັບປະເທດຄຸ້ຄ້າ.

3. ການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ທາງເລືອກທີ່ໄດ້ພິຈາລະນາ

3.1 ທາງເລືອກທີ່ 1: ຮັກສາຕາມສະພາບການປັດຈຸບັນ

ອີງປະກອບທີ່ສໍາຄັນ ແລະ ເງື່ອນໄຂທີ່ຕ້ອງປະຕິບັດອງນິຕິກຳທີ່ມີຢູ່:

1) ລະບົບການຄຸ້ມຄອງ ການຂ້າສັດ ແລະ ກວດກາອະນາໄມຊື້ນ ທີ່ມີໃນປັດຈຸບັນ ຍັງບໍ່ສາມາດບັນລຸ ເງື່ອນໄຂທີ່ ທີ່ຈະຮັບປະກັນ ການຄຸ້ມຄອງການຂ້າສັດ ຢ່າງມີປະສິດທິພາບ;

2) ການຄຸ້ມຄອງການຂ້າສັດ ຍັງບໍ່ເຂັ້ມງວດ ເຮັດໃຫ້ເກີດມີຊ່ອງຫວ່າງ ແລະ ຄວາມສ່ວງ ທີ່ຜູ້ບໍລິໂພກຍັງ ສືບຕໍ່ໄດ້ຮັບອາຫານທີ່ບໍ່ປອດໄພ ຂໍ້ເກີດມີຫາງສຽງ ຢູ່ເປັນປະຈໍາວ່າ ຊື້ນສັດຂອງ ສປປ ລາວ ຕໍ່ກວ່າ ມາດຕະຖານ ແລະ ມີການປິ່ນເປື້ອນດ້ວຍພະຍາດ ແລະ ສານເຄມີທີ່ມີຜົນກະທິບຕໍ່ຜູ້ບໍລິໂພກ ນັບມື້ນັບສູງ;

3) ຂໍ້ກຳນົດ ກົດລະບຽບ ກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງການຂ້າສັດທີ່ກຳນົດໃນກົດໝາຍສະບັບປັບປຸງ ຍັງເປັນ ແບບລວມໆ ບໍ່ທັນເປັນເອກະພາບກັນໃນທາງປະຕິບັດ, ມາດຕະການກຳບໍ່ທັນລະອຽດ ລວມທັງບໍ່ທັນ ສອດຄ່ອງກັບດຳແນະນຳຂອງສາກົນ.

4) ການຄຸ້ມຄອງ ການຂ້າສັດ ແລະ ກວດກາອະນາໄມຊື້ນ ວຽກງານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຫລາຍຂະແໜງການ ຊຸ່ງນິຕິກຳ ທີ່ມີໃນໄລຍະຜ່ານມາແລ້ວນັ້ນ ແມ່ນເປັນຂໍ້ຕິກລົງລະດັບກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ບໍາໄມ້ ເທົ່ານັ້ນ ຊຸ່ງ ອາດຍັງບໍ່ທັນມີຜົນສັກສິດຢ່າງພຽງພໍ ທີ່ຈະຫຼາຍຂະແໜງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໄດ້.

ຜົນດີ:

- ບໍ່ສູນເສຍງົບປະມານໃນການສ້າງດໍາລັດວ່າດ້ວຍການຂ້າສັດ ແລະ ກວດກາອະນາໄມຊື້ນ;
- ລະບົບການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຫຼາທີ່ຮັບຜິດຊອບຢ່າງຮັກສາໄວ້ຄືເກົ່າ.

ຜົນເສຍ:

- ສປປ ລາວ ຈະສືບຕໍ່ມີຄວາມສ່ວງ ດັບລິໂພກຊື້ນ ທີ່ບໍ່ປອດໄພ ຍ້ອນ ນິຕິກຳຄຸ້ມຄອງຍັງບໍ່ຮັດກຸມ. ຍັງມີ ການຂ້າສັດຢ່າງຊະຊາຍ ບໍ່ທັນມີຄວາມເປັນເອກະພາບໃນທາງປະຕິບັດຢູ່ແຕ່ລະຫ້ອງຖິ່ນ ແລະ ສະພາບ ການຂ້າສັດທີ່ມີຜົນກະທິບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ກໍາຄົງບໍ່ຖືກແກ້ໄຂໃຫ້ຕີຂຶ້ນ;

2. ບັນດາຄໍາສັບ, ນິຍາມທີ່ໄດ້ນຳມາໃຊ້ຜ່ານມາ ຍັງມີຄວາມໝາຍ ທີ່ສອດຄ່ອງກັບສາກົນ, ຄໍາສັບເຕັກນິກບໍ່ຫັນໄດ້ອະທິບາຍໃຫ້ແຈ້ງ ແລະ ຄົບຖ້ວນ ຊຶ່ງອາດມີຂ່ອງຫວ່າງເກີດຂຶ້ນ ໃນກໍລະນີເກີດມີຂໍ້ຂັດແຍ້ງ ລະຫວ່າງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ;
3. ນິຕິກຳຕ່າງໆ ທີ່ຫາງຂະແໜງການປະກາດໃຫ້ໃນໄລຍະຜ່ານມາ ຍັງບໍ່ໄດ້ກຳນົດຈະແຈ້ງການແບ່ງຂັ້ນຄຸ້ມ ຄອງ, ສິດ ແລະ ຫ້າທີ່ລະອຽດ ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນສິດ ລະຫວ່າງ ສູນກາງ, ແຂວງ ແລະ ເມືອງ;
4. ການຄຸ້ມຄອງການຂ້າສັດ ແລະ ກວດກາອະນໄມຊື້ນ ຂອງຂະແໜງ ການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ທີ່ໄດ້ປະກາດ ແລະ ນຳໃຊ້ມານັ້ນ ເຫັນວ່າ ບໍ່ສາມາດຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຢ່າງເປັນເອກະພາບ ແລະ ມີປະສິດທິພາບ ຍ້ອນວ່າ ການຄຸ້ມຄອງກ່ຽວຂ້ອງກັບຫຼາຍຂະແໜງການ ໂດຍສະເພາະຂະແໜງອຸດສາຫະກຳການຄ້າ ຈຶ່ງມີຄວາມຈໍາເປັນຕ້ອງກຳນົດບົດການຄຸ້ມຄອງໃຫ້ແຈ້ງກວ່າເດີມ.
5. ເກີດຄວາມບໍ່ສອດຄ່ອງລະຫວ່າງເນື້ອໃນຄໍາສັ່ງ, ແຈ້ງການ ແລະ ບົດແນະນຳຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງທີ່ຂະແໜງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ທີ່ໄດ້ປະກາດນຳໃຊ້ ໃນໄລຍະກ່ອນ ກັບເນື້ອໃນຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການລົງສັດ ແລະ ການສັດຕະວະແພດ (ສະບັບປັບປຸງ) ແລະ ຍັງບໍ່ສອດຄ່ອງກັບຫຼັກການທີ່ວ່າປະອາງອິງການການຄ້າໂລກ ແລະ ຄໍາແນະນຳ ໃນການສ້າງນິຕິກຳ ຂອງອິງການສຸຂະພາບສົດສາກົນ (OIE).

3.2 ທາງເລືອກທີ 2: ວິທີການແກ້ໄຂທີ່ບໍ່ແມ່ນນິຕິກຳ

ໃນໄລຍະຜ່ານມາລັດຖະບານ, ອິງການ ແລະ ຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກຳນົດກະຊວງກະສິກຳແລະ ປ່າໄມ້ໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ປະຕິບັດນິຕິກຳຢ່າງຂັ້ນມູນ ແລະ ມີປະສິດທິພາບສູງ ໂດຍຖືເອົາວຽກງານດັ່ງກ່າວເປັນບັນຫາສໍາຄັນຕື່ນຕົ່ນ ແລະ ຂອງກຸກວິທີທາງ ເພື່ອຫຼືກເວັ້ນການອອກນິຕິກຳໃໝ່ ແຕ່ກຳບໍ່ສາມາດຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຕິດຕາມກວດກາໄດ້ເທົ່າທີ່ຄວນ.

ຜົນດີ:

- ບໍ່ສູນເສຍງົບປະມານໃນການສ້າງກຳລັດວ່າດ້ວຍການຂ້າສັດ ແລະ ກວດກາອະນໄມຊື້ນ;
- ລະບົບການຄຸ້ມຄອງແລະ ຫ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບຍັງຮັກສາໄວ້ຄືເກົ່າ.

ຜົນສະຍ:

- ລັດຖະບານມີຄວາມຮັບຜິດຊອບຫຼາຍຂຶ້ນ;
- ນຳໃຊ້ງົບປະມານ ແລະ ບຸກຄະລາກອນຜູ້ທີ່ມີຄວາມຮູ້, ຄວາມສາມາດ ຈໍານວນຫຼາຍເຊົ້າໃນການເຄື່ອນໄຫວຕົວຈິງ;
- ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບໍ່ສາມາດເຮັດໃຫ້ວຽກງານດັ່ງກ່າວສອດຄ່ອງກັບແນວທາງນະໂຍບາຍ, ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການລົງສັດ ແລະ ການສັດຕະວະແພດສະບັບປັບປຸງປີ 2016 ແລະ ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດສັງຄົມ ໃນໄລຍະໃໝ່.

3.3 ທາງເລືອກທີ 3: ການສ້າງ ຫຼື ປັບປຸງນິຕິກຳ

ການສ້າງດໍາລັດວ່າດ້ວຍການຂ້າສັດ ແລະ ກວດກາອະນໄມຊື້ນ ກໍເພື່ອເປັນບ່ອນອິງໃນການກຳນົດຫຼັກການ, ລະບຽບການ ແລະ ມາດຕະການ ໃນການຄຸ້ມຄອງ, ຄວບຄຸມການຂ້າສັດຢ່າງມີຄວາມຮັບຜິດຊອບ ແລະ ຮັບປະກັນດ້ານຄຸນນະພາບ, ຄວາມປອດໄພ ຕໍ່ຜູ້ບໍລິໂພກ ແລະ ໄສ່ປະກອບສ່ວນໃນການຮັກສາສຸຂະພາບມະນຸດ ລວມທັງເປັນການສິ່ງສິນສຸຂະພາບຂອງປະຊາຊົນ, ພັດທະນາເສດຖະກິດ, ສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມໃຫ້ມີຄວາມເຂັ້ມແຂງ ແລະ ຍືນຍິງ.

ຜົນດີ:

- 1) ເປັນເຄື່ອງມີດ້ານນິຕິກຳໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານຂ້າສັດ ແລະ ກວດກາອະນນາໄມຊື້ນ ໃຫ້ເປັນ ເອກະພາບໃນຂອບເຂດທີ່ວປະເທດ, ສາມາດພັດທະນາວຽກງານຂ້າສັດ ແລະ ກວດກາອະນາໄມຊື້ນ ໃຫ້ ມີຄຸນນະພາບ ແລະຮັບປະກັນຄວາມປອດໄພ ແກ່ຜູ້ບໍລິໂພກ ແລະສາມາດຖຸມຄອງຫຼະກິດກ່ຽວກັບການຂ້າສັດ, ຂີນສິ່ງຜະລິດຕະພັນສັດ ແລະ ການວາງຂາຍ ເຂົ້າສູ່ລະບົບ-ລະບຽບ ທີ່ກຳນົດໄວ້;
- 2) ເຈົ້າໜ້າທີ່ສັດຕະວະແພດ ພະນັກງານກວດກາອະນາໄມຊື້ນ ຈະມີສິດໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດມາດຕະການດ້ານສັດຕະວະແພດໄດ້ຢ່າງຄົບຊຸດ ໃນການຄວບຄຸມການຂ້າສັດຂອງ ສປປ ລາວ;
- 3) ກິນໄກປະສານງານ ກັບຂະແໜງການ ແລະພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການຄຸ້ມຄອງການຂ້າສັດ ຈະມີ ຄວາມຊັດເຈນ ແລະ ຈະເຈົ້າຂຶ້ນ ເຮັດໃຫ້ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ມີຄວາມຄ່ອງຕົວ ແລະມີປະສິດທິຜົນກວ່າ ຕົ່ວ;
- 4) ນິຕິກຳ ກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງການຂ້າສັດ ແລະ ກວດກາອະນາໄມຊື້ນ ຂອງ ສປປ ລາວ ສອດຄ່ອງກັບ ມາດຕະຖານຂອງອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ ພ້ອມທັງຈະສາມາດເຊື່ອມໄຍງ້ກັບພາວັນໝື້ນ ແລະສາກົນ ຊຶ່ງເປັນ ການປະຕິບັດພັນທະຂອງ ສປປ ລາວ ໃນນາມເປັນສະມາຊີກອົງການການຄ້າໂລກ;
- 5) ສາມາດ ຕອບໂຈດ ຫຼື ຫຼຸດຜ່ອນຫາງສຽງ ແລະ ຄວາມເປັນຫ່ວງ ເປັນໄຍຂອງສັງຄົມ ກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ ສາມເຄີມີຕ້ອງຫ້າມ ແລະ ອັນຕະລາຍ ເຂົ້າໃນການລົງສັດ ແລະ ປິນເປົ້ອນໃສ່ຜະລິດຕະພັນສັດໄດ້ໃນ ລະດັບນີ້ ຂຶ້ງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດດັ່ງກ່າວຈະເປັນການຮັບປະກັນຄວາມປອດໄພ ຂອງອາຫານທີ່ມີແຫ່ງ ກໍາເນີດມາຈາກສັດຫຼາຍຂຶ້ນ;

ຜົນເສຍ:

- 1) ສູນເສຍງົບປະມານຂອງລັດຈຳນວນໜີ້ງ ເຂົ້າໃນການສ້າງດຳລັດວ່າດ້ວຍການຂ້າສັດ ແລະ ກວດກາ ອະນາໄມຊື້ນ, ມີຄວາມຈຳເປັນໃນການສ້າງ ແລະ ປັບປຸງ ເຄື່ອງມີດ້ານວິຊາການ ເພື່ອສະໜັບສະໜຸນໃຫ້ ແກ່ວຽກງານຄຸ້ມຄອງ, ກວດກາອະນາໄມຊື້ນ ແລະ ການວິຈະຄຸນນະພາບຂອງຜະລິດຕະພັນສັດ ແລະ ຕ້ອງໄດ້ປັບປຸງຍົກລະດັບຄວາມອາດສາມາດຂອງພະນັກງານວິຊາການສະເພາະດ້ານ ແລະ ພະນັກງານຄຸ້ມ ຄອງບໍລິຫານວຽກງານດັ່ງກ່າວຢ່າງເປັນລະບົບ;
- 2) ບັນດາຜູ້ປະກອບການ ທີ່ໄດ້ດຳເນີນຫຼຸລະກິດຜ່ານມາ ຈະຕ້ອງໄດ້ໃຊ້ເວລາ ແລະ ວົບປະມານຈຳນວນໜີ້ງ ເພື່ອພັດທະນາ ປັບປຸງສະຖານທີ່ຂ້າສັດຂອງຕົນເອງ ລວມທັງການຂັ້ນທະບຽນດຳເນີນຫຼຸລະກິດ ໃຫ້ ສອດຄ່ອງຕາມລະບຽບການກໍານົດ;
- 3) ມີຄວາມຈຳເປັນໃນການສ້າງ ແລະ ປັບປຸງ ເຄື່ອງມີດ້ານວິຊາການ ເພື່ອສະໜັບສະໜຸນໃຫ້ແກ່ວຽກງານຄຸ້ມ ຄອງ, ກວດກາອະນາໄມຊື້ນ ແລະ ການວິຈະຄຸນນະພາບຂອງຜະລິດຕະພັນສັດ ແລະ ຕ້ອງໄດ້ປັບປຸງຍົກ ລະດັບຄວາມອາດສາມາດຂອງພະນັກງານວິຊາການສະເພາະດ້ານ ແລະ ພະນັກງານຄຸ້ມຄອງບໍລິຫານວຽກງານດັ່ງກ່າວຢ່າງເປັນລະບົບ.

3.4 ການເລືອກເອົາວິທີການສ້າງ ຫຼື ປັບປຸງນິຕິກຳ

3.4.1 ໜ້າດຜົນໃນການເລືອກເອົາວິທີການດັ່ງກ່າວ

ຄະນະຮັບຜິດຊອບສ້າງຮ່າງດໍາລັດວ່າດ້ວຍການຂ້າສັດ ແລະ ກວດກາອະນາໄມຊື້ນເຫັນດີເລືອກເອົາທາງ ເລືອກທີ່ 3 ເນື້ອງຈາກວ່າ:ດໍາລັດວ່າດ້ວຍການຂ້າສັດ ແລະ ກວດກາອະນາໄມຊື້ນ ທີ່ເປັນວິທີທີ່ໃຊ້ສູດໃນການແກ້ໄຂບັນຫາທີ່ເກີດຂຶ້ນຖ້າທຽບໃສ່ສອງທາງເລືອກທີ່ກ່າວມມັນຄື:

- ມີນິຕິກຳ ທີ່ມີຜົນບັງຄັບໃຊ້ໃນລະດັບທີ່ສູງກວ່າ ທີ່ຂະແໜງການເຄີຍປະກາດໃຊ້ໃນເມື່ອກ່ອນ ເພື່ອຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກວດກາ ຄຸນນະພາບຂອງການຂ້າສັດ ແລະ ກວດກາອະນາໄມຊື້ນ ທີ່ເປັນເອກະພາບກັນ;
- ມີການແບ່ງຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງແຕ່ລະຂຶ້ນການຄຸ້ມຄອງ ລະຫວ່າງ ສູນກາງ (ກະຊວງ/ກົມ) ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ (ແຂວງ/ເມືອງ) ມີຄວາມລະອຽດກວ່າເດີມ;
- ສາມາດ ຕອບໂຈດ ຫຼື ຫຼຸດຜ່ອນຫາງສຽງ ແລະ ຄວາມເປັນຫ່ວາ ເປັນໄຍຂອງສັງຄົມ ກ່ຽວກັບຄຸນນະພາບຊື້ນ ແລະ ຄວາມປອດໄພ ຂອງຂຶ້ນສັດໄດ້ໃນລະດັບທີ່ດີກວ່າ.

ຜ່ານການທາບທາມຄໍາເຫັນຈາກພາກລັດ, ພາກທຸລະກິດ ແລະສັງຄົມ: ໂດຍພື້ນຖານແມ່ນເຫັນດີ ແລະສະໜັບສະໜູນຕໍ່ການສ້າງດໍາລັດວ່າດ້ວຍການຂ້າສັດ ແລະ ກວດກາອະນາໄມຊື້ນ.

ມີຕິກຳທີ່ຈະສ້າງ ຫຼື ປັບປຸງ ມອນຢູ່ໃນປະເພດນິຕິກຳ ທີ່ຕ້ອງຮັດບິດປະເມີນຜົນກະທົບຂອງຮ່າງນິຕິກຳບໍ່?

ແມ່ນ ບໍ່ແມ່ນ

3.4.2 ການປັບປຸງຮ່າງນິຕິກຳ

ນິຕິກຳສະບັບນີ້ ເປັນນິຕິກຳ ທີ່ສ້າງຂຶ້ນມາໃໝ່.

3.4.3 ຜົນກະທົບດ້ານການແຂ່ງຂັນທາງທຸລະກິດ

ນິຕິກຳທີ່ສະເໜີສ້າງ ຫຼື ປັບປຸງ ຈະຈໍາກັດການແຂ່ງຂັນທາງທຸລະກິດ ໃນ ສປປ ລາວ ຫຼື ບໍ່?

ຈໍາກັດ ບໍ່ຈໍາກັດ

ທັງມີການຈໍາຮັດ, ກະລຸນາອະຫິບາຍວ່າຈະມີການແຂ່ງຂັນທາງທຸລະກິດໂດຍແນວໃດ ແລະ ຢ້ອນຫຍັງ.

3.4.4 ພັນທະຕໍ່ສາກົນ

ຮ່າງນິຕິກຳ ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີຄວາມສອດຄ່ອງກັບພັນທະຕໍ່ສາກົນ ຫຼືບໍ່?

ແມ່ນ ບໍ່ແມ່ນ

ທັງແມ່ນ, ແມ່ນພັນທະອັນໃດ:

WTO AEC FTA ອື່ນໆ OIE (ອີງການສຸຂະພາບສັດສາກົນ)

ທັງແມ່ນ, ຮ່າງນິຕິກຳທີ່ສະເໜີສ້າງ ຫຼື ປັບປຸງມີຄວາມສອດຄ່ອງກັບພັນທະສາກົນນັ້ນຫຼືບໍ່?

ສອດຄ່ອງ ບໍ່ສອດຄ່ອງແມ່ນ

3.4.5 ນິຕິກຳທີ່ພົວພັນ

ໃຫ້ກຳນົດບັນດານິຕິກຳທີ່ພົວພັນກັບຮ່າງນິຕິກຳທີ່ສະເໜີສ້າງຫຼືປັບປຸງ

- ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ອຸດສາຫະກຳ ແລະ ປຸງແຕ່ງ, ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ
- ຂຶ້ຕິກລົງຂອງລັດຖະມົນຕີ ວ່າດ້ວຍ ການຂ້າສັດ ແລະ ກວດກາອະນາໄມຜະລິດຕະພັນສັດ ເລກທີ່0870/ກປ ລົງວັນທີ 18 ມິນາ 2011.

- ຂໍ້ຕິກລົງຂອງທີ່ວໜ້າກົມ ວ່າດ້ວຍ ມາດຕະຖານດ້ານສຸຂານາໄມໂຮງຂ້າສັດ ແລະ ບ່ອນຂ້າສັດຢ່ອຍ ເລກທີ 0386/ກປ, ລົງວັນທີ 14 ມິນາ 2012
- ຄໍາແນະຂອງອົງການ ກົດລະຫັດອາຫານ (ກົດເຕັກ ອາລີມັງຕາຫຼຸສ)
- ຄໍາແນະຂອງອົງການສຸຂະພາບສັດສາກົນ
- ສັນຍາວ່າດ້ວຍສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມພິດ, ອົງການການຄ້າໂລກ
ຮ່າງນີ້ຕິກຳທີ່ສະເໜີສ້າງໝືປັບປຸງນັ້ນມີຄວາມສອດຄ່ອງກັບນີ້ຕິກຳທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໝືບໍ່?
 ສອດຄ່ອງ   ບໍ່ສອດຄ່ອງ
ຖ້າບໍ່ສອດຄ່ອງ, ກະລຸນາອະທິບາຍແຈ້ງ

4. ຄາດຄະເນຜົນກະທິບ ແລະ ການຫາບຫາມຄໍາເຫັນ

4.1 ສັງຄົມ

4.1.1 ຜົນກະທິບ

ຜົນກະທິບທາງບວກ:

- ສັງຄົມມີຄວາມສະຫງົບ ແລະ ມີຄວາມເປັນລະບຽບຮັບຮ້ອຍ;
- ສາມາດ ຄວບຄຸມ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນ ຄວາມບໍ່ປອດໄພຂອງຊື້ນ ແລະ ພະລິດຕະພັນສັດ ໄດ້ໃນລະດັບນີ້ງ
ຊື້ງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດດັ່ງກ່າວຈະເປັນການຮັບປະກັນຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານທີ່ມີແຫຼ່ງກໍາເນີດມາ
ຈາກສັດ;
- ສ້າງຄວາມເຊື່ອໝັ້ນໃຫ້ແກ່ເປັນຕາປະເທດ ກໍາໃພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ ກ່ຽວກັບຊື້ນ ແລະ ພະລິດຕະພັນ
ຊື້ນທີ່ຕົ້ນກໍາເນີດຈາກສັດ.

ຜົນກະທິບທາງລົບ:

- ປະຊາຊົນ, ຜູ້ດໍາເນີນທຸລະກິດ ການຂ້າສັດ ຕ້ອງໄດ້ມີສະຕິຕໍ່ດໍາລັດວ່າດ້ວຍການຂ້າສັດ ແລະ ກວດກາ
ອະນາໄມຊື້ນຫຼາຍຂຶ້ນ.

4.1.2 ຕ່ອນໄຂໃນການປະຕິບັດນີ້ຕິກຳ

ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດດໍາລັດວ່າດ້ວຍການຂ້າສັດ ແລະ ກວດກາອະນາໄມຊື້ນ ເພື່ອຄຸ້ມຄອງການຂ້າສັດ
ແລະ ການກວດກາອະນາໄມຊື້ນ ຮັບປະກັນດ້ານຄຸນນະພາບ, ຄວາມປອດໄພຂອງຊື້ນ ແລະ ພະລິດຕະພັນຊື້ນ
ແນໃສ່ປະກອບສ່ວນໃນການຮັກສາສຸຂະພາບຂອງຜູ້ບໍລິໂພກ ລວມທັງເປັນການສິ່ງເສີມສຸຂະພາບຂອງປະຊາຊົນ,
ພັດທະນາເສດຖະກິດ, ສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ໃຫ້ມີຄວາມເຂັ້ມແຂງ ແລະ ຍືນຍົງ.

ຄາດຄະເນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ຕໍ່ບຸກຄົນໃນການປະຕິບັດນີ້ຕິກຳ:

ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍເບື້ອງຕົ້ນ (ຖ້າມີ): ບໍ່ມີ

ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນແຕ່ລະບົບ: ບໍ່ມີ

4.1.3 ການຫາບຫາມຄໍາເຫັນ

ການສ້າງຮ່າງດໍາລັດວ່າດ້ວຍການຂ້າສັດ ແລະ ກວດກາອະນາໄມຊື້ນ ຄັ້ງນີ້, ຄະນະຮັບຜິດຊອບໄດ້ຫາ
ບຫາມຄໍາເຫັນຢ່າງກວ້າງຈາກບຸກຄົນ, ນີ້ຕິບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງຢູ່ຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ຫ້ອງຖິ່ນ, ທັງພາກລັດ
ແລະ ພາກເອກະຊົນ ໃນຂອບເຂດທີ່ວປະເທດດ້ວຍຫຼາຍວິທີການ ເປັນຕົ້ນ: ການຫາບຫາມຄໍາເຫັນຜ່ານເວບ

ໃຊ້, ສິ່ມວນຊົນ, ການຈັດກອງປະຊຸມ ແລະ ສິ່ງຮ່າງດໍາລັດດັ່ງກ່າວ ໃຫ້ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອປະກອບຄໍາເຫັນ.

4.1.4 ສະຫຼຸບ

ຕົວຊີ້ວັດຜົນກະທິບ	ບໍ່ມີ	ມີ	ຫຼາຍ
ຈຳນວນຊຸມຊົນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທິບ (ຂໍ້ແນະນຳ - ຜົນກະທິບຫຼາຍ ຫມາຍເຖິງ ຊຸມຊົນສ່ວນໃຫຍ່/ທັງໝົດໄດ້ຮັບຜົນກະທິບ)	☐	☒	☐
ຈຳນວນບຸກຄົນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທິບ (ຂໍ້ແນະນຳ - ຜົນກະທິບຫຼາຍ ຫມາຍເຖິງ 20% ຂອງຊຸມຊົນ/ປະຊາຊົນໄດ້ຮັບຜົນກະທິບ)	☐	☒	☐
ຜົນກະທິບດ້ານຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຕໍ່ບຸກຄົນ (ສະເລ່ຍ) (ຂໍ້ແນະນຳ - ຜົນກະທິບຫຼາຍ ຫມາຍເຖິງ ຫຼາຍກວ່າ 800.000 ກີບຕໍ່ບຸກຄົນ)	☐	☒	☐
ລະດັບການປ່ຽນແປງຕໍ່ວິທີການດໍາລົງຊີ້ວັດຂອງບຸກຄົນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທິບ (ຂໍ້ແນະນຳ - ຜົນກະທິບຫຼາຍ ຫມາຍເຖິງ ມີຜົນກະທິບຫຼາຍຕໍ່ວິທີການດໍາລົງຊີ້ວັດຂອງບຸກຄົນ)	☐	☒	☐
ບໍ່ເຫັນດີຂອງບຸກຄົນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທິບ ຕໍ່ຮ່າງນິຕິກຳທີ່ສະເໜີສ້າງ ຫຼື ປັບປຸງ (ຂໍ້ແນະນຳ - ຜົນກະທິບຫຼາຍ ຫມາຍເຖິງ ການເຫັນດີເປັນເອກະພາບ ລະຫວ່າງບຸກຄົນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທິບນີ້ ແມ່ນມີໜ້ອຍຫຼື ບໍ່ມີເລີຍ)	☐	☒	☐

4.2 ພາກທຸລະກິດ

4.2.1 ຜົນກະທິບ

ການສ້າງດໍາລັດ ວ່າດ້ວຍການຂ້າສັດ ແລະ ກວດກາອະນາໄມຊັ້ນ ຈະສິ່ງຜົນກະທິບຕໍ່ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການຂ້າສັດ.

ຜົນກະທິບທາງບວກ:

- ເປັນເຄື່ອງມືໃນການຄຸ້ມຄອງຂະແໜງການລົງສັດ ແລະ ສັດຕະວະແພດ ໂດຍສະເພາະພາກທຸລະກິດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການຂ້າສັດ, ນໍາເຂົ້າ ແລະ ຈໍາໜ່າຍສັດ ແລະ ພະລິດຕະພັນສັດ ໃນສປປ ລາວ ຕ້ອງໄດ້ຂຶ້ນທະບຽນດໍາເນີນທຸລະກິດເພື່ອສະດວກໃນການຄຸ້ມຄອງ ຊຶ່ງຜູ້ດໍາເນີນທຸລະກິດເອງກໍຈະມີຄວາມໝັ້ນໃຈແລະ ຄວາມຍຸຕິທໍາຫຼາຍຂຶ້ນ ເພະທຸລະກິດມີຄວາມຖືກຕ້ອງ ສອດຄ່ອງຕາມກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ
- ອີງການຄຸ້ມຄອງທຸລະກິດກ່ຽວກັບການຂ້າສັດ ຈະມີສະຖິຕິ ການຂ້າສັດ ແລະ ຈໍາໜ່າຍ ໃນ ສປປ ລາວ ທັງນີ້ ຈະສະດວກໃນການຄຸ້ມຄອງ ວົງແຜນໃນຕໍ່ໜ້າ;
- ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດ ຈະເຂົ້າໃຈເຖິງຂຶ້ນຕອນ ການຂໍອະນຸຍາດດໍາເນີນທຸລະກິດກ່ຽວກັບການຂ້າສັດ ມີຄວາມວ່ອງໄວ, ໂປ່ງໃສ ແລະ ຈະແຈ້ງຂຶ້ນຕື່ມ ໂດຍມີການກໍານົດເວລາ ໃນການພິຈາລະນາ ຢ່າງຊັດເຈນ.

ຜົນກະທິບທາງລົບ:

- ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດ ອາດຈະມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນເບື້ອງຕົ້ນກ່ຽວກັບການລົງທຶນພັດທະນາພື້ນຖານໂຄງລ່າງ;
- ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດ ຈະໃຊ້ເວລາ ທີ່ຈະສະໜອງຂໍ້ມູນ ທີ່ເປັນບ່ອນອີງໃຫ້ແກ່ພາກລັດເພື່ອຄວບຄຸມຕິດຕາມຄຸນນະພາບຂອງການຂ້າສັດ;

4.2.2 ពេញនីតិវិបត្តិការ

- ទិន្នន័យធម្មតាគិត តាងដោនាំខ្លួនរាយការណាគារប័ណ្ណិយុត្តិ ໃម្រុញពីរាយ តាមតំលៃ;
- ទិន្នន័យធម្មតាគិត តាងមិរាយការលើងឱນ ឲ្យនាក់នាប់ជាប្រចាំថ្ងៃ។ តាមតំលៃ សម្រាប់រាយការណាគារប័ណ្ណិយុត្តិ ដែលត្រូវបានត្រួតពិនិត្យឡើង ដើម្បីបានអាជីវកម្ម។
- ទិន្នន័យធម្មតាគិត តាងដោនាបុគ្គល់ជាពិស់នា ដើម្បីដោនិយមិត្តភាព និងប្រុបភាព និងឯកសារទិន្នន័យធម្មតាគិត ដែលបានរាយការណាគារប័ណ្ណិយុត្តិ និងបានបង្ហាញឡើង ដើម្បីបានអាជីវកម្ម។

ភាគីមិនត្រូវបានរាយការណាគារប័ណ្ណិយុត្តិ ដែលបានបង្ហាញឡើង ដើម្បីបានអាជីវកម្ម។

តាងដោនាបិស់នាប់ធម្មតាគិត រាយការណាគារប័ណ្ណិយុត្តិ សម្រាប់រាយការណាគារប័ណ្ណិយុត្តិ ដែលបានបង្ហាញឡើង ដើម្បីបានអាជីវកម្ម។

តាងដោនាបិស់នាប់ធម្មតាគិត រាយការណាគារប័ណ្ណិយុត្តិ សម្រាប់រាយការណាគារប័ណ្ណិយុត្តិ ដែលបានបង្ហាញឡើង ដើម្បីបានអាជីវកម្ម។

4.2.3 ការរាយការណាគារប័ណ្ណិយុត្តិ

តាងដោនាបិស់នាប់ធម្មតាគិត រាយការណាគារប័ណ្ណិយុត្តិ សម្រាប់រាយការណាគារប័ណ្ណិយុត្តិ ដែលបានបង្ហាញឡើង ដើម្បីបានអាជីវកម្ម។

4.2.4 សម្រួល

តើវិធីដែលបានបង្ហាញឡើង	បំបើ	មិនបានបង្ហាញឡើង	មិនបានបង្ហាញឡើង
ចាប់ចុះឈ្មោះធម្មតាគិត ដែលបានបង្ហាញឡើង ដើម្បីបានអាជីវកម្ម។ (ខ្លៅបំបើ - ដើម្បីបានអាជីវកម្ម នាមពីរ ឬប៉ូលីហើយ ឬមិនបានបង្ហាញឡើង)	☐	☒	☐
ចាប់ចុះឈ្មោះធម្មតាគិត ដែលបានបង្ហាញឡើង ដើម្បីបានអាជីវកម្ម។ (ខ្លៅបំបើ - ដើម្បីបានអាជីវកម្ម នាមពីរ ឬប៉ូលីហើយ ឬមិនបានបង្ហាញឡើង ឬក្នុងពាក្យតាមតម្លៃ)	☐	☒	☐
ចាប់ចុះឈ្មោះធម្មតាគិត ដែលបានបង្ហាញឡើង ដើម្បីបានអាជីវកម្ម។ (ខ្លៅបំបើ - ដើម្បីបានអាជីវកម្ម នាមពីរ ឬប៉ូលីហើយ ឬមិនបានបង្ហាញឡើង ឬក្នុងពាក្យតាមតម្លៃ)	☐	☒	☐
ចាប់ចុះឈ្មោះធម្មតាគិត ដែលបានបង្ហាញឡើង ដើម្បីបានអាជីវកម្ម។ (ខ្លៅបំបើ - ដើម្បីបានអាជីវកម្ម នាមពីរ ឬប៉ូលីហើយ ឬមិនបានបង្ហាញឡើង ឬក្នុងពាក្យតាមតម្លៃ)	☐	☒	☐
ចាប់ចុះឈ្មោះធម្មតាគិត ដែលបានបង្ហាញឡើង ដើម្បីបានអាជីវកម្ម។ (ខ្លៅបំបើ - ដើម្បីបានអាជីវកម្ម នាមពីរ ឬប៉ូលីហើយ ឬមិនបានបង្ហាញឡើង ឬក្នុងពាក្យតាមតម្លៃ)	☐	☒	☐

4.3 តាមរបាយការ

4.3.1 ជើងការ

ຜົນກະທິບຫາງບວກ:

- ສາມາດຄຸ້ມຄອງວຽກງານຂ້າສັດ ແລະ ກວດກາອະນາໄມຊື່ນ ເຊື້ອ່ສູລະບຽບການທີ່ກໍາມີດໄວ້ ແລະ ແຫດໆ ຫມາຈະກັບສະພາບຕົວຈຶ່ງຂອງສປປລາວຝ້ອມທັງມີມາດຕະການຄົບຖ້ວນໃນການສະກັດກັ້ນການຈໍາໜ່າຍຊື່ນສັດ ຈາກການຂ້າສັດມອກໂຮງຂ້າ ພ້ອມທັງເປັນການ ຮັບປະກັນດ້ານສຸຂະພາບໃຫ້ແກ່ສັງຄົມ;
- ມີກິນໄກການປະສານງານກັບຂະແໜງການ ແລະພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງມີຄວາມຊັດເຈນ ແລະຈະແຈ້ງຊື່ນ ເຮັດໃຫ້ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານຄຸ້ມຄອງການຂ້າສັດ ແລະ ກວດກາອະນາໄມຊື່ນມີຄວາມຄ່ອງຕົວ ແລະມີປະສິດທິຜົນດີຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ.
- ຍົກລະດັບ ບັນດາໂຮງຂ້າສັດ ແລະ ບ່ອນຂ້າສັດຍ່ອຍ ລວມທັງ ບັນດາທີ່ວິໄຈຜະລິດຕະພັນສັດ ໃຫ້ໄດ້ ມາດຕະຖານ ເພື່ອສາມາດກວດກາ ແລະຄຸ້ມຄອງຄຸນນະພາບຜະລິດຕະພັນສັດຢ່າງເປັນລະບົບຄົບຊຸດ;
- ປົກປ້ອງຜົນປະໂຫຍດ ໃຫ້ແກ່ຜູ້ປະກອບການ ແລະ ຜູ້ບໍລິໂພກ;
- ເປັນພື້ນຖານໃຫ້ແກ່ການພັດທະນາ ຜະລິດຕະພັນ ໃຫ້ກາຍເປັນຍິ່ຫ້ ມີຄື່ອງໝາຍການຄ້າ ເພື່ອອໍານວຍຄວາມສະດວກໃນການສື່ງອອກໄປຕ່າງປະເທດ;
- ມີຂໍ້ມູນ ທີ່ເປັນບ່ອນອີງໃຫ້ແກ່ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ວາງແຜນການໃນລະດັບທີ່ດີຂຶ້ນ;

ຜົນກະທິບຫາງລົບ :

- ລະດັບຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດຫາງດ້ານເຕັກນິກ ຂອງພະນັກງານ ແລະ ເຈົ້າໜ້າທີ່ສັດຕະວະແຜດ ຍັງຈໍາກັດຊ່າງກະຊວງກະສິກຳ ແລະບ່າໄມ້ຕ້ອງສ້າງບຸກຄະລະກອນສະເພາະດ້ານ ກ່ຽວກັບການກວດກາອະນາໄມຊື່ນທັງຫາງດ້ານປະລິມານ ແລະຄຸນນະພາບໃຫ້ພຽງຟໍ ກັບຄວາມຕ້ອງການ;
- ລັດຖະບານຕ້ອງໄດ້ ລົງທຶນໃສ່ ວຽກງານຄຸ້ມຄອງການຂ້າສັດ ຫຼາຍຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ ເນື້ອງຈາກຕ້ອງໄດ້ມີການລົງທຶນເຂົ້າໃນການສ້າງແຜນການ ແລະ ສ້າງໂຄງການພັດທະນາວຽກງານຂ້າສັດ ແລະ ກວດກາອະນາໄມຊື່ນ, ການຝຶກອົບຮົມ, ການສ້າງບຸກຄະລາກອນ ແລະ ພື້ນຖານວັດຖຸເຕັກນິກ ໂດຍສະເພາະ ການຍົກລະດັບທີ່ວິໄຈຜະລິດຕະພັນສັດໃຫ້ໄດ້ມາດຕະຖານສາກົນເພື່ອຮອງຮັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ ຢ່າງມີປະສິດທິພາບ.

4.3.2 ຕຶ່ງໝາຍໃຫ້ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດນິຕິກຳ

- ຕ້ອງໄດ້ລົງທຶນໃສ່ການຍົກລະດັບພື້ນຖານ ວັດຖຸເຕັກນິກ ທີ່ເໝາະສີມ ເປັນຕົ້ນ ທ້ອງວິໄຈຜະລິດຕະພັນສັດ ແລະ ກໍ່ສ້າງ ແລະ ບໍາລຸງ ຊັບພະຍາກອນມະນຸດສະເພາະດ້ານ ເພື່ອຮອງຮັບໃຫ້ແກ່ການກວດກາອະນາໄມຊື່ນ;
- ຕ້ອງໄດ້ມີການໂຄສະນາ ເຜີຍແຜ່ ໃຫ້ແກ່ພະນັກງານວິຊາການ ແລະ ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຊາບ;

ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍເບື້ອງຕົ້ນ (ຖ້າມີ):

- ຖົບປະມານ ສໍາລັບ ປັບປຸງ ທ້ອງວິໄຈຜະລິດຕະພັນສັດ;
- ຖົບປະມານ ສໍາລັບ ຜົກອົບຮົມນັກວິຊາການກວດກາອະນາໄມຊື່ນ;
- ຖົບປະມານ ສໍາລັບ ໂຄສະນາ ເຜີຍແຜ່.

តाໃຊ້ຈ່າຍពໍ (ពົວເລກຄາດຄະນ):

- ງົບປະມານ ສໍາລັບ ປັບປຸງ ຫ້ອງວິໄຈຜະລິດຕະພັນສັດ ຄາດຈໍານວນ 3 ຕື້ກີບ
- ງົບປະມານ ສໍາລັບ ຜິກອົບຮົມມັກວິຊາການ ຈໍານວນ 2 ຕື້ ກີບ
- ງົບປະມານ ສໍາລັບ ໂຄສະນາ ເຜີຍແຜ່ ຈໍານວນ ຫ້າຮອຍລ້ານ ກີບ

4.3.3 ການທາບທາມຄໍາເຫັນ

ບັນດາກະຊວງ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງລັດ ທີ່ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງໃນຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ຫ້ອງຖິ່ນ ທີ່ຖືກທາບທາມຄໍາເຫັນໃນຂອບເຂດທີ່ປະເທດ ຊຶ່ງມີຜູ້ຕາງໜ້າຈາກຂະແໜງສາຫາລະນະສຸກ, ຂະແໜງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ, ກົມນິຕິກຳ ສໍານັກງານນາຍົກ, ບັນດາກົມ, ສະຖາບັນ ແລະ ພະແນກກະສິກຳ ແລະ ບໍາໄມ້ແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງ ອ້ອມຂ້າງກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ບໍາໄມ້ ເຊົ້າຮ່ວມທັງໝົດ 162 ເທື່ອ ຄົນ

4.3.4 ສະຫຼຸບ

ຕົວຊີ້ວັດຜົນກະທິບ	ບໍ່ມີ	ມີ	ໝາຍ
ຈໍານວນຂັ້ນການປົກຄອງທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທິບ (ຂັ້ນສູນກາງ, ແຂວງ, ເມືອງ ແລະ ບ້ານ) (ຂໍ້ແນະນຳ - ຜົນກະທິບໝາຍ ຫມາຍເຖິງ ມີຕິກາມມີຜົນກະທິບໃນທຸກຂັ້ນຂອງ ການປົກຄອງ)	☐	☒	☐
ຈໍານວນອົງການຈັດຕັ້ງລັດ ຢູ່ຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ຫ້ອງຖິ່ນ ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທິບ (ຂໍ້ແນະນຳ - ຜົນກະທິບໝາຍ ຫມາຍເຖິງ 20% ຂອງອົງການຈັດຕັ້ງໃນແຕ່ລະ ຂັ້ນໄດ້ຮັບຜົນກະທິບ ແລ້ວ: ກະຊວງຢູ່ຂັ້ນສູນກາງ, ພະແນກການຢູ່ຂັ້ນແຂວງ)	☐	☒	☐
ຜົນກະທິບດ້ານຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຂອງອົງການຈັດຕັ້ງລັດທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທິບ ໃນການ ອຸນຄອງບໍລິຫານລັດ (ສະເລ້ຍ) (ຂໍ້ແນະນຳ - ຜົນກະທິບໝາຍ ຫມາຍເຖິງ ຫຼາຍກວ່າ 40.000.000 ກີບຕໍ່ອົງ ການຈັດຕັ້ງລັດ)	☐	☒	☐
ລະດັບການປ່ຽນແປງຕໍ່ວິທີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານຂອງລັດຖະບານທີ່ມີ ຢູ່ໃນປັດຈຸບັນ (ຂໍ້ແນະນຳ - ຜົນກະທິບໝາຍ ຫມາຍເຖິງ ມີການປ່ຽນແປງຫຼາຍ ຕໍ່ການປະຕິບັດ ວຽກງານ ຂອງລັດຖະບານ)	☐	☒	☐
ການບໍ່ເຫັນດີເປັນເອກະພາບຂອງອົງການຈັດຕັ້ງລັດ ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທິບ ຕໍ່ ຮ້າງມິຕິກຳທີ່ສະເໜີສ້າງ ຫຼື ປັບປຸງ (ຂໍ້ແນະນຳ - ຜົນກະທິບໝາຍ ຫມາຍເຖິງ ການເຫັນດີເປັນເອກະພາບ ລະຫວ່າງ ອົງການຈັດຕັ້ງລັດ ແມ່ນມີໜ້ອຍ ຫຼື ບໍ່ມີເລີຍ)	☐	☒	☐

5. ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

5.1 ການສະໜັບສະໜູນ ແກ່າບຸກຄົນ

ລັດຖະບານຕ້ອງໄດ້ສຸມໃສ່ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການບໍລິຫານຄຸ້ມຄອງ, ການຝຶກອົບຮົມ, ການສ້າງບຸກຄະລາກອນ ແລະ ພື້ນຖານວັດຖຸເຕັກນິກ ໂດຍສະເພາະການຍິກລະດັບຫ້ອງວິໄຈ ແລະ ດ້ານກວດກາສັດຕະວະແພດ ໃຫ້ໄດ້ມາຕະຖານສາກົນເພື່ອຮອງຮັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ ຢ່າງມີປະສິດທິພາບ.

5.2 ການສະໜັບສະໜູນແກ່ພາກທຸລະກິດ

ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ແກ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດດໍາລັດວ່າດ້ວຍປະຕິບັດຕະວະແຜດ, ລັດຖະບານຕ້ອງໄດ້ສະໜອງຂຶ້ນມູນຂ່າວສານດ້ານນິຕິກຳ ໃຫ້ແກ່ພາກທຸລະກິດ.

5.3 ແຜນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

- ຈັດກອງປະຊຸມເຜີຍແຜ່ໃນຂອບເຂດທີ່ວປະເທດ ແລະດ້ວຍຫຼາຍຮູບການໄປພ້ອມກັນ ເປັນຕົ້ນ: ຫັ້ງສີພິມ, ວິທະຍຸ, ເວບໃຊ້ ແລະອື່ນໆ;
- ສ້າງຄໍາແນະນຳ ແລະເອກະສານຄຸ້ມືຕ່າງໆເພື່ອຊ່ວຍຈັດຕັ້ງປະຕິບັດດໍາລັດດັ່ງກ່າວໃຫ້ພາກລັດ ແລະທຸລະກິດ;
- ນຳເຂົ້າໃນຫຼັກສູດການຮຽນການສອນຂອງມະຫາວິທະຍາໄລ, ວິທະຍາໄລ ແລະ ໂຮງຮຽນວິຊາຊີບ ເພື່ອໃຫ້ນັກສິກສາໄດ້ສິກສາ ແລະຮຽນຮູ້.

5.4 ງົບປະມານ ແລະ ແຫຼ່ງທຶນ

ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດດໍາລັດວ່າດ້ວຍຂ້າສັດ ແລະ ກວດກາອະນາໄມຊັ້ນ ແມ່ນນຳໃຊ້ງົບປະມານຂອງລັດ ແລະ ໂຄງການຜະລິດສັດ ແລະ ປາເປັນສິນຄ້າ ຮ່ວມມື ລາວ - ຮີງກາລີ ໃນການໂຄສະນາເຜີຍແຜ່, ຜິກອົບຮົມ, ປັບປຸງຫ້ອງວິໃຈ ແລະດ້ານກວດກາສັດຕະວະແຜດ.

5.5 ທີບທວນຕີ

ພາຍຫຼັງທີ່ໄດ້ລັດວ່າເວີຍປະຕິບັດຕະວະແຜດມີຜົນສັກສິດ ແລ້ວ, ຕ້ອງໄດ້ຜົນຂະຫຍາຍ ແລະຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ. ຫຼັງຈາກນັ້ນ, ຕ້ອງໄດ້ທີບທວນຄືນນິຕິກຳ ໂດຍການສໍາຫຼວດ ແລະປະເມີນຜົນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ.

ການອະນຸມັດ

1. ເຊັນບົດປະເມີນຜົນກະທີບຂອງຮ່າງນິຕິກຳ (ຂັ້ນຕອນເບື້ອງຕົ້ນ) ເພື່ອສະເໜີຫາອີງການຮັບຜິດຊອບກວດກາ ເພື່ອກວດກາຄືນ ແລະ ໃຫ້ຄໍາແນະນຳ.
2. ເຊັນບົດປະເມີນຜົນກະທີບຂອງຮ່າງນິຕິກຳ (ຂັ້ນສຸດທ້າຍ) ເພື່ອສະເໜີຫາອີງການຮັບຜິດຊອບກວດກາ ມີຄໍາເຫັນຕໍ່ບົດປະເມີນ.

ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ວັນທີ.....

ຫົວໜ້າຄະນະຮັບຜິດຊອບສ້າງ

ດໍາລັດວ່າດ້ວຍການຂ້າສັດ ແລະ ກວດກາອະນາໄມຊັ້ນ